

[STÖD OSS](#)[MENY](#)

PALMOLJA

PALMOLJA - VIKTIG MEN PROBLEMATISK

Hur många av oss tänker på vilken sorts matolja som finns i det vi äter? Världens viktigaste vegetabiliska olja, palmolja, finns i mat och produkter som vi använder varje dag. Förutom i margarin, kakor, friterade produkter och choklad kan palmolja också finnas i smink, tvål, tvättmedel, ljus, biodrivmedel och mycket annat. Restprodukter efter utvinning av palmkärnolja från oljepalmsodlingarna i Sydostasien används också och exporteras till Sverige för att bli djurfoder.

[STÖD OSS](#)[MENY](#)

En ständigt ökande världshandel gör att vi konsumenter alltmer påverkar förhållanden på andra håll i världen. Oa är vi konsumenter inte medvetna om vilka effekter våra inköp och vår konsumtion har. Det behöver vi ändra på. Vi måste både reagera och agera!

Palmolja - på ont och gott

Produktionen av palmolja ökar snabbt och uppgår nu till närmare 70 miljoner ton per år, varav mer än 85 procent produceras i Indonesien och Malaysia. Palmoljeproduktionen förväntas fördubblas under de närmaste tio åren. Framför allt är palmolja den viktigaste matoljan och kalorikällan för många miljoner människor i syd. De länder som konsumerar mest palmolja är Indonesien, Indien och Kina. På fjärde plats kommer EU.

Enorma arealer av världens mest artrika regnskog har huggits ned och ersatts av oljepalmsodlingar. I samband med det har människor, djur och växtarter trängts undan och fått kraftigt försämrade eller förstörda livsmiljöer.

Ursprungsbefolkningarnas hävdvunna rättigheter sätts åt sidan och lokalbefolkningarnas intressen hotas. Förutom hoten mot viktiga och ovärderliga ekosystem bidrar omvandlingen av tropiskskog till stora utsläpp av växthusgaser och har negativa effekter på de omgivande områdenas tillgång till rent vatten. Men det behöver inte vara så; vi kan ställa krav på en mer ansvarsfull produktion som tar hänsyn till både natur och människor.

Ett annat stort problem är de plantager som anlagts på torvmarker i Indonesien och Malaysia. När torvmarkerna odlas upp genom dränering frigörs enorma mängder markbundet kol som koldioxid och bidrar till den globala uppvärmningen. Ofta används svedjebränning vid uppodlingen vilket dessutom leder till omfattande bränder som orsakar stora risker för människor och djur som anlagts på torvmarker.

Å andra sidan är produktionen av palmolja nationalekonomiskt viktig. Odlingarna och oljeframställning skapar viktiga arbetstillfällen och exportintäkter. I dag räknar man med att 4,5 miljoner människor enbart i Sydostasien får sin försörjning genom att odla oljepalm, som också passar utmärkt för småskalig odling. I exempelvis Indonesien produceras 40 procent av palmoljan av småbrukare som därigenom kan försörja sig och höja sin levnadsstandard.

[STÖD OSS](#)[MENY](#)

Oljepalmen är 4-9 gånger mer produktiv per ytenhet än till exempel raps och solros. Den är grön året runt och kräver mindre vatten, gödning och bekämpningsmedel än andra oljeväxter och man kan skörda under större delen av året.

Det finns förutsättningar att möta den ökade efterfrågan genom att öka produktiviteten på befintliga plantager och genom att plantera på redan avskogad mark.

SKA VI BOJKOTTA ALL PALMOLJA?

WWF tror inte på bojkott av palmolja. Det hjälper vare sig regnskog eller orangutanger eller alla de människor i Indonesien som drabbats av bränderna. Bojkott kan till och med ha motsatt effekt. Vi kan inte hejda världens sug efter palmolja, efterfrågan växer globalt hela tiden, framför allt från en växande medelklass i Indien och Kina. Att ersätta palmolja med andra oljor som kokos-, soja- eller sheaolja skulle också leda till att betydligt mer mark skulle behöva tas i anspråk. Istället är det viktigt att vi använder oss av de möjligheter vi har när det gäller att arbeta för en mer ansvarsfull utveckling. Vi konsumenter i de rikare delarna av världen måste ställa tuffare krav på de företag som handlar med palmolja och som använder palmolja i sina produkter. Ett alternativ är ekologisk palmolja, men dessvärre utgör den ekologiska produktionen en mycket liten del av den globala palmoljeproduktionen.

Roundtable on Sustainable Palm Oil - RSPO

Därför har WWF tillsammans med intressenter i hela kedjan – från plantage till butik – initierat [Roundtable on Sustainable Palm Oil - RSPO](#) för att ta fram en standard för en mer hållbar produktion.

RSPO löser naturligtvis inte alla problem inom palmoljeproduktionen. Men tillsammans med andra åtgärder och en stark lagstiftning och lagefterlevnad har certifiering en betydelsefull roll i att stoppa destruktiva oljepalmsplantager.

I november 2018 tog RSPO ett stort steg framåt när en ny standard röstades fram av medlemmarna. Det innebär en väsentlig förstärkning jämfört med den tidigare standarden och utgör nu ett viktigt verktyg för företag att säkerställa att palmoljan inte bidrar till avskogning, expansion på torvmarker, exploatering av arbetskra samt användning av eld för röjning – mycket av det som miljöorganisationer har kämpat för. [Läs mer om WWFs syn på den nya standarden](#)
[WWF's position on the adopted 2018 RSPO Principles and Criteria.](#)

Dessutom arbetar WWF i länder där oljepalmproduktionen sker för att sätta press på politikerna om att stärka lagstiftning avseende påverkan på miljö och hotade arter. Det handlar också om att försöka stoppa expanderings av palmoljeplantager där värdefulla skogsmarker riskerar att skövlas, att få till restaurering av viktiga habitat som förstörts och om kontroll av lagefterlevnad i plantagera.

STÄLL KRAV PÅ CERTIFIERAD PALMOLJA!

Som konsumenter ska vi ställa krav på att palmoljan som finns i de hushållsprodukter vi använder och i de livsmedel vi äter ska vara certifierad enligt RSPO. De företag som handlar med och använder palmolja måste omgående skaffa certifikat för all palmolja de köper och i princip endast använda palmolja som kommer från certifierade plantager.

Råd till företag

1. Bli medlem av RSPO, Roundtable on Sustainable Palm Oil och engagera er i arbetet och rapportera årligen om era framsteg.
2. Börja köpa certifierad palmolja genast.
3. Sätt upp ambitiösa mål att endast köpa olja med spårbarhet till plantage inom några få år.
4. Var öppen och transparent om användningen av palmolja, palmkärnolja eller andra palmoljebaserade ämnen som finns i kemisktekniska produkter, i djurfoder samt biobränslen.
5. Samverka med andra företag för att gemensamt öka pressen på palmoljелеverantörer att ta sitt ansvar.

[STÖD OSS](#)[MENY](#)

Råd till konsumenter

Ställ krav på ansvarsfullt producerad palmolja – fråga i butiken och köp endast produkter från företag som använder 100 procent ekologisk eller RSPO-certifierad palmolja. Produkterna bör vara märkta.

Råd till kommuner och andra offentliga upphandlare

Ställ krav på era leverantörer – köp endast produkter från företag som använder 100 procent ekologisk eller RSPO-certifierad palmolja.

Råd till banker och finansiella institutioner

Svenska banker och finansiella institutioner som investerar i palmoljeproducerande företag, direkt eller indirekt genom andra banker, bör kräva att företagen:

- är RSPO-medlemmar och att alla deras plantager är RSPO certifierade – också de som ägs av moder-, dotter- eller systerföretag.
- årligen publicerar tredje-parts verifierade rapporter på hur arbetet framskrider.

FAKTA OM OLJEPALMEN

Oljepalmen (*Elaeis guineensis*) växer naturligt i det tropiska Västafrika och är nära släkt med kokospalmen. Köpmän och kolonistörer tog den med sig till Sydostasien på 1800-talet. Oljepalmen är en grov palm som kan bli 15 meter, ibland upp till 30 meter hög, och leva i 200 år. De orangea fruktklasarna sitter i toppen av palmen. Man kan utvinna två sorters olja: palmkärnolja från fruktköttet. Resterna pressas till så kallade presskakor och används som djurfoder.

0,4 t/ha

Soja

0,7 t/ha

Kokosnöt

0,7 t/ha

Solros

0,7 t/ha

Raps

3,3 t/ha

Palmolja

Jämförelse hur mycket olja som olika råvaror producerar

Producerad olja i ton per hektar.